

Datum
2021-04-20
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2021-197

Yttrande

Till
Miljödepartementet

Remiss från Miljödepartementet - Tillgängliga stränder - ett mer differentierat strandskydd (SOU 2020:78) M2020/02032

Sammanfattning

Malmö stad är positiv till förslag som innebär att strandskydd för anlagda vatten tas bort samt att klimatanpassningsåtgärder föreslås utgöra skäl för beviljande av strandskyddsdispenser. Malmö stad är dock kritisk till en del av utredningens förslag vilket redogörs för i yttrandet nedan.

Yttrande

Förslagen i remissen om ett mer differentierat strandskydd riskerar att det blir en tillbakagång i lagstiftningen och att strandskyddet framöver inte längre kommer att fungera som det generella skydd det är idag. I remissen (4:2) beskrivs att strandskyddet berör 6 av våra 16 nationella miljömål: Ett rikt växt- och djurliv, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, God bebyggd miljö samt Grundvatten av god kvalitet. Den nationella uppföljningen visar att vi inte bedöms nå något av ovanstående mål, och två av målen: Ett rikt växt- och djurliv samt Myllrande våtmarker har dessutom en negativ utveckling (för övriga mål är utvecklingen oklar). Argumentationen som utredningen framför som grund till förslaget bedöms som dåligt underbyggd och att den inte står i proportion till de potentiellt negativa konsekvenser som utredningen själv konstaterar riskerar att drabba såväl växt- och djurliv som friluftslivet. Malmö stad anser därför att ett förslag i detta läge om att avveckla strandskyddet längs sjöar mindre än ett hektar samt vattendrag smalare än 2 meter riskerar att få mycket allvarliga konsekvenser för den biologiska mångfalden. Malmö stads bedömning är att det är ett mer rimligt alternativ att behålla nuvarande lagstiftning och generella skydd för mindre sjöar och vattendrag och ge länsstyrelserna mer resurser som kan arbeta med hanteringen av de ärenden de idag inte kan prioritera. På så vis riskeras inte värdefullt natur- och djurliv samtidigt som legitimiteten hos strandskyddet ökas genom en mer enhetlig hantering.

Förutom den negativa påverkan lokalt på natur- och rekreationsvärden kan det även påverka den biologiska mångfalden i ett landskapsperspektiv, när långsträckta livsmiljöer längs vattendragen tillåts exploateras och den grönbå infrastrukturen därmed fragmentiseras. I Malmö kan det innebära att de mindre vattendragen aldrig kommer omfattas av strandskyddet och därmed på sikt förlora en del av sin ekologiska och rekreativa funktion som en grönbå miljö.

Malmö stad framhåller att det som i remissen kallas för ett ”dynamiskt strandskydd” inte kan fungera i praktiken, utan att det kommer att innebära en gradvis urholkning av strandskyddets syften. Detta eftersom ett område där exploatering en gång tillåtits lättare kommer kunna fortsätta exploateras och strandskyddet kommer inte vara relevant att återinföra på platsen. Värdena som fanns längs en orörd strandzon är svårare att få tillbaka.

Malmö stad anser också att man genom att skapa brister i ett nu generellt skydd och föreslå att detta ska kunna täckas upp av andra naturskyddsinstrument, så som biotopskydd och naturreservat, riskerar att skapa mer administration, inte mindre som remissen menar. Detta innebär i praktiken att många värdefulla strandområden istället kommer stå helt utan skydd.

Förslaget anger att strandskyddet ska stärkas i områden med hög exploateringsgrad. Detta ska ske genom att dispenser och upphävande av strandskyddet vid detaljplanering ska ske särskilt restriktivt (7:6). Syftet att stärka den lokala och regionala beslutsrätten kring vad som ska strandskyddas (7:2) gör inte att strandskyddet differentieras utifrån natur- och rekreationsvärden utan främst utifrån exploateringstrycket. Malmö stad ser att förslaget för Malmös del kan komma att försvåra ett fåtal av de planerade utfyllnaderna i stadens hamnområden som staden sedan länge haft i sin långsiktiga planering och menar därför att förslaget, tvärt emot ambitionen att förenkla kommunens planeringsarbete, försvårar det. Bedömningen att det maximalt kommer påverka några enstaka detaljplaner gör att Malmö stad inte ser hur förslaget om skärpning av strandskyddet i högexploaterade områden kommer kunna väga upp de negativa ekologiska konsekvenserna av lättnaderna på landsbygden som föreslås.

Malmö stad ifrågasätter resonemanget kring att en extra restriktiv tillämpning i högexploaterade områden skulle kompensera för de värden som potentiellt går förlorade genom lättnader i strandskyddet i landsbygdsområden. Förslaget skulle kunna innebära att det blir svårare för Malmö stad att få dispens och möjlighet att upphäva strandskydd för åtgärder och stadsutveckling på den mark som idag inte är planlagd eller där gällande detaljplaner behöver ändras.

Malmö stad ställer sig också frågande till hur den restriktiva tillämpningen kring dispensgivning och upphävande av strandskydd i detaljplaner ska tolkas. Detta behöver beskrivas tydligt i förarbeten för att kunna tillämpas korrekt. Bedömningen är dock att det troligtvis inte kommer att innebära några märkbara positiva förändringar för Malmös natur- och rekreationsvärden.

Malmö stad ställer sig positiv till och välkomnar förslaget om lagstöd som kan underlätta för framtida byggnation av nödvändiga kustskydd. Åtgärder som kan vara aktuella är till exempel vallar och vågbrytare. Malmös läge utmed kusten är utsatt för såväl framtida havsnivåhöjningar som översvämningar och arbetet med att klimatsäkra Malmö kan underlättas med förslaget. I sammanhanget är det viktigt att framhålla att kustskydd kan utformas på olika sätt och fylla flera syften, varav ett är kompletterande bebyggelse. Utredningens syn på frågan bör förtydligas i författningskommentaren för att undvika en allt för restriktiv tolkning av vilka syften kustskydd ska kunna fylla och fortfarande få stöd genom förslaget författningstillägg. Malmö stad vill framhålla att förslaget inte bör öppna upp för ytterligare bebyggelse i strandskyddade lägen, utan bara skydda redan befintlig bebyggelse och infrastruktur. Grundförutsättningen måste ändå vara att stränderna generellt sett inte bör bebyggas både för klimatriskerna det medför samt för naturvärdena och friluftslivet.

Malmö stad vill avslutningsvis understryka vikten av att kommande stadsutveckling, i en kuststad som Malmö, kan fortsätta i enlighet med pågående planering i Nyhamnen, Västra Hamnen och Norra hamnen där utfyllnad och nybyggnationer planeras. Om möjligheten att låta staden växa, i delvis kustnära lägen, kraftigt begränsas riskerar stadens utveckling att istället ske på bekostnad av högklassig jordbruksmark.

Ordförande

.....
Katrín Stjernfeldt Jammeh
.....

[Fyll i titel]

.....
Kommunstyrelsens ordförande
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]